

Új kihívások a bioterrorizmus tükrében

A tavaly szeptemberi terrorcselekmények (a IX. 11-i támadások és az antrax-fenyegetés) hatása hosszú távon utoléri valamennyi gazdasági ágazatot. A biológiai fegyverek veszélye nem csak a postaszolgálat alkalmazottait és a küldemények felbontóit érinti, hanem – a RISI (Resource Information Systems Inc.) 2001. októberi jelentése szerint – az első osztályú és „direct mail” (DM) típusú közvetlen küldemények használatát és hatékonyságát is, és ezen keresztül a papírforgasztást. Az Amerikai Egyesült Államok bioterrorizmus elleni törvénycsomagja pedig az élelmiszerek vonatkozásában a csomagolóipart befolyásolja.

Csökkenő kereslet

A RISI felhívta a papírgyártók figyelmét arra, hogy az antrax-pánik következtében 2002. folyamán várhatóan kisebb lesz a hirdetési DM-levelek (reklámanyagok, katalógusok, magazinok) forgalma. Az USA Postaszolgálata például 13,4 millió tonna küldeményt szállít évente, és jelentős visszaesséssel kell számolnia. Becslések szerint ez további 800 ezer tonna veszteséget jelent az író-nyomópapírok egyébként is gyengélkedő keresletének, amit az általános gazdasági hanyatlás és a végfelhasználók fogyasztói bizalmának megtorpanása okoz.

Az észak-amerikai író-nyomópapír piac számottevő része a világ rost- és papíriparának. 2000-ben 35,4 millió tonna mázolt papírt, mázolatlan famentes, illetve fatartalmú papírt fogyasztottak az USA-ban és Kanadában, a papírgyárak 25,3 millió tonna író-nyomópapírt termeltek. A 2000-es kanadai szállítás közel 7 millió tonna volt. A 2001-es keresleti adat ennél 6-7 százalékkal kevesebb a recesszió és a terrorcselekmények együttes hatásaként – állítja a RISI.

Az USA-n kívüli kereslet meghaladja a 2,5 millió tonnát, illetve az észak-amerikai éves fogyasztás 13 százalékát. A csökkenő tendencia tehát világszerte érezhető, főleg az európai és ázsiai gyártóknál.

Biztonságos borítékok

Pozitív fejlemény, hogy az olyan papírféleségek iránt, amelyek növelik a küldemények biztonságát, növekvő keresletet jósolnak. A szeptemberi események után például a Mail-Well Inc. 2 millió megrendelést kapott a biztonsági ablakkal ellátott termékére, amely a szokatlan belső tartalmak vizuális észlelését biztosítja. A társaság a világ legnagyobb borítékgyártója: naponta több mint 135 millió darabot termelnek. Olyan boríték gyártását is tervezik, amely jelzi, ha kézbesítés előtt felbontották.

A küldemények fertőzésveszélye kapcsán beindultak a K+F törekvések is. Új termékeket kutatnak, amelyek magukba foglalják az ismert biotechnológiákat, és képesek jelezni a fertőző anyagok jelenlétét

belül, illetve bármilyen kapcsolat a biológiai fegyverekkel. Elpusztításukra vizsgálják azokat a csomagolóanyagokat is, amelyek hatásos ellenszerrel kezelhetők.

Élelmezési értelmezési tartományok- csomagolóanyagok

2001. decemberében az amerikai törvényhozás elsősorban többséggel támogatta azt a rendeletet, amely kiterjesztette az Élelmezési és Háztartás-vegyipari hivatal (FDA, Food and Drug Administration) hatáskörét. A 3448. számú közegészségügy-biztonsági törvény a bioterrorizmus elleni küzdelem egyik fontos eleme, de nem az egyetlen. A jogalkotók szándéka szerint a Hivatal többlet eszközökhöz jut, hogy a biztonságot növelje, amennyire csak lehetséges, néhány esetben azonban – a különböző értelmezési lehetőségek folytán – a csomagolásra alkalmazva nem pontosan rögzített a meghatározás.

Az élelem fogalma az általános Szövetségi Élelmezési és Kozmetikai Törvényhez (FFDCA, Federal Food, Drug and Cosmetic Act) igazodik, azaz (1) étkezésre vagy ivásra, emberi vagy állati fogyasztásra alkalmas árucikkről, (2) rágógumiról, vagy (3) olyan árucikkről van szó, amely összetevőként sorolható az (1) pontba. A törvény bekezdése az élelmiszeradalékokról a következőket írja: „...bármely, célnak megfelelő anyag, amely közvetve vagy közvetlenül összetevővé válik, vagy képes megváltoztatni az élelmiszer tulajdonságait (beleértve a gyártást, feldolgozást, tartósítást, kezelést, csomagolást, szállítást és tárolást)”. A két meghatározás együttesen a csomagolóanyagokat, mint „indirekt” élelmiszert tekint, ezáltal a kibővített 3448. számú rendelet hatálya alá esnek.

A védekezés igénye jogosan írja elő, hogy nyomon kell követni az élelmiszer útját a forrástól kezdve az elosztási lánc végéig, és ebben az értelemben – adott esetben – a csomagolást is úgy kell tekinteni, mint komoly egészségkárosító hatással rendelkező árucikket. Más javaslatok védenek a segédanyagokat a bioterrorizmus elleni törvénycsomagtól, újra bevezetve a „nem biztonságos élelmiszer” kategóriát. Ez érthető módon sérti az élelmiszeripar egészének érdekeit. Mindenekelőtt azt kell világossá tenni, hogy az élelmiszertermék valójában ehető ételt jelent. A körültekintő törvénymódosítások által a végrehajtás félreértés nélkül alkalmazható az USA-ban.

Összeállította: V.V.

Forrás: Pulp & Paper, 2002. január, 15.o., Paper, Film and Foil Converter, 76.(1.), 2002. január, 14.o.